

Algemene feedback opdrachten (2)

De (al dan niet aangepaste) voorbeeldzinnen en -passages hieronder komen uit:
Thomas Vaessens, *De verstoorde lezer. Over de onbegrijpelijk poëzie van Lucebert*, Nijmegen 2001.
Geraadpleegd via: <http://www.uva.nl/> (pdf-versie)

Lyrisch subject vs. auteur

Maak een onderscheid tussen de auteur en het lyrisch subject (= de "ik" die in het gedicht aan het woord is).

Aanhalingstekens

- ⇒ Namen van gedichten staan tussen aanhalingstekens. Titels van boeken en tijdschriften staan cursief.
- ⇒ Kies of je enkele dan wel dubbele aanhalingstekens gebruikt!
- ⇒ De Nederlandse conventie is om rechte aanhalingstekens te gebruiken of aanhalingstekens als hieronder. Je zet ze allebei bovenaan.

“ ”

Regel vs. passage

de passage = het fragment (= meerdere regels!)

VERSUS

de regel = de dichtregel = het vers

“De” of niet?

X De regel 2 is te lezen als een parodie op het zogenaamd heldere taalgebruik.

V Regel 2 is te lezen als een parodie op het zogenaamd heldere taalgebruik.

Andere voorbeelden: "in regel 7", "in hoofdstuk 3", "in lokaal G12"

X Tweede regel is te lezen als een parodie op het zogenaamd heldere taalgebruik.

V De tweede regel is te lezen als een parodie op het zogenaamd heldere taalgebruik.

Andere voorbeelden: "in de zevende regel", "in het derde hoofdstuk", "in het gele lokaal"

Regels en passages uit gedichten citeren

- ⇒ Gebruik geen cursief (tenzij de oorspronkelijke regels cursief staan!)
- ⇒ Als je een paar woorden of regels aanhaalt, vermeld je die in de hoofdtekst. (zie: voorbeeld 1) Je gebruikt dan altijd aanhalingstekens! Verschillende regels scheid je met een slash (/). (zie: voorbeeld 2)
- ⇒ Als je een langere passage citeert, dan zet je die samen in een "blokje". Dergelijke citaten moet je altijd "inleiden"; je plakt ze niet zomaar tussen je tekst! (zie voorbeelden 3 en 4)
- ⇒ Als je iets weglaat, geef je dat aan met vierkante haken: [...] (zie: voorbeeld 5)

Hieronder vind je een aantal voorbeelden uit *De verstoorde lezer*. Dit zijn slechts (onvolledige) fragmenten ter illustratie van de opmaak!

Voorbeeld 1

uitdrukking brengen, en wel 'op poëtische wijze'. Voor wie niet weet hoe die wijze is, wordt in de tweede regel ('dat wil zeggen') een toelichting aangekondigd. Maar juist bij het als verhelderend gepresenteerde 'eenvouds verlichte waters' wordt het toch nog een duistere strofe. Rilke is erin herkend, en

Voorbeeld 2

Er zal vast wel iemand zijn die in dit gedichtje uit *triangel in de jungle* een occulte of bijbelse referentie herkent (zoals het 'woe wei' uit het gelijknamige gedicht ooit als taoïstische term is 'thuisgebracht', en achter 'as alles / melasse alles' joodse mystiek gezocht is),³³ maar dat zou niet wegnemen dat we hier te

Voorbeeld 3:

controleerend-rationele lezer. Een bekende strofe als deze kan dat eenvoudig laten zien:

ik tracht op poëtische wijze
dat wil zeggen
eenvouds verlichte waters
de ruimte van het volledig leven
tot uitdrukking te brengen

Op zich is deze strofe eenvoudig, als je tenminste uitgaat van de

Voorbeeld 4:

mij' ontmoet, laten zien dat Lucebert zich niet alleen bewust is van de splitsing van het dichterlijk subject, maar ook van de onverenigbaarheid van die afsplitsingen:

en mijn mij ontmoet ik
wij komen bijeen
groet mij groet mij en
wij zijn weg

wij zijn leeg
er laat geen taal
maar donker licht er vaart
dat nog taallos is
dat nog taallos praat
mij versta ik niet

Wie zijn 'mij' niet verstaat, laat de overzichts-pretentie los en heeft niet de illusie dat hij het onderliggende systeem kent, dat hij in de tekst de uiteindelijke autoriteit is. In Luceberts poëzie

Voorbeeld 5

op (klank)associatieve overgangen terug te voeren: 'kraamzaal' wordt 'raam staan'; 'deposee' wordt 'WC' wordt 'bedstede' wordt 'steden'; 'omhelsd' wordt 'omhalsd' wordt 'omhelde'; op het woord 'inteelt' volgt de regel 'die zo sterk aan het intellectuele herinnert' en ook in de volgende regels is klank- en woordspel (permutatie) het structurerend principe:

een gewoon drinkende dichter
[...]
een uit gewoonte drinkende dichter
een gewoonte die dichters opdringt
een opdringende dichter uit gewoonte
een gewoonte die de dichter verdrinkt

Lucebert varieert op een thema. Dat daarbij (in dit geval) de identiteit van de dichter lichtvoetig op het spel staat, is interessant, maar het gaat me nu om iets anders. In deze regels doet zich het verschijnsel voor dat aan de tekst valt af te lezen hoe hij is ontstaan. Zulks is minder gewoon dan het lijkt. Een uiteenzet-